

ז. שומר חנם שמסר לשומר חנם ונאנס או נגנב או נאבד אצל השני, שניהם פטורים¹⁷.

י. שומר שכר שמסר לשומר שכר ונאנס שניהם פטורים, נגנב או נאבד, שניהם חייבים¹⁸.

יא. שומר שכר שמסר לשומר חנם ונגנב או נאבד, השני פטור, והראשון משלם לבעלים¹⁹, נאנס אצל השני, שניהם פטורים, ויש מחייבים, שהרי מיעוט בשמירתו²⁰.

יב. שומר שמסר לשומר באופן ששניהם חייבים²¹, עיקר דין הבעלים עם הראשון, אבל יכול לתבוע גם את השני²², ואם אין לשני לשלם, חייב

הגניבה, וה"ז מחילה בטעות, וסיים דאל"כ נמצא שמעון עושה סחורה בפרתו של חברו, והיינו שאע"פ ששמעון היה שומר בחנם ופטור מגו"א, מ"מ חייב מדין עושה סחורה, ויש לעיין דכשהחזיר הגנב התכשיט עצמו, לכאורה למה לי טעמא דעושה סחורה, ואפשר דהרדב"ז לא איירי כשגבה התכשיט ממש אלא דמי התכשיט, וגם זה צ"ע. לז. ששניהם פטורים באונסין ובגו"א, ואין כאן מיעוט שמירה, ונפטר הראשון בשבועת השני. לז. פשוט וכמו שנתבאר, ועי' להלן (סעיף יב) ממי יכול הבעלים לתבוע.

לח. שהרי הראשון חייב בגו"א כש"ש, ונראה פשוט שהראשון מתחייב בדברי השני, שהרי קיבל עליו נאמנותו כשמסר לו לשמור, ועי' מחנ"א (ה' שומרים סימן לא).

למ. עי' לעיל (סעיף ו) שיש אומרים שאין השני יכול לפטור את הראשון בשבועה כי אם בעדים, וי"א שגם בעדים אינו נפטר.

מ. כגון שפשע השני, או כששניהם ש"ש ונגנב או נאבד, שגם הראשון חייב.

מא. ש"ך (ס"ק מא), ואינו יכול לומר לו לאו בע"ד ידידי את, דומיא דגוזל ובא אחר ואכלו, ובנה"מ (ס"ק כז) כתב הטעם מדין שעבודא דר"נ, וכאילו תובע את הראשון והראשון את

תורה ח"ב סימן צד), דהלכה כר"י שאין עושה סחורה בפרת חברו, אלא שנחלקו הראשונים בש"מ (שם) אם חייב הבעלים לשלם לראשון מה ששילם לשני שכר שמירה, ומשמע שם שלדעת הפוטרים פטור אף כשנגנב ומרויח בכך, ולדעת המחייבים חייב אף כשלא נגנב ואינו נהנה כלום, עיי"ש, ותמה בדברי חיים (דיני שומרים סימן ז בהג"ה מבין המחבר), למה יהא חייב לשלם הרי לא השביח נכסיו, ולא עדיף ממבריא ארי, עיי"ש (עי' פרק ח סעיף יח בדין תשלומי דמי בטוח), ובחידושי חת"ס (בסוגיא דב"מ דף לה) מפרש דברי התוס' באופן אחר, עיי"ש, ועי' ערך ש"י (סוף סימן רצא). ונראה שאם מאיזו סיבה שהיא לא שילם השני, אין לבעלים על הראשון כלום, שהרי לא עשה סחורה בפרת חברו.

כתב הרדב"ז (ח"א סימן רעא) בראובן שהפקיד תכשיט אצל שמעון, ושמעון הפקידו אצל לוי ונגנב, ונתייאשו למצוא הגנב, והתפשר שמעון עם לוי ושילם לו עשירית משווי התכשיט, וראובן מחל לשמעון, ואח"כ נמצא הגנב, וגבה ממנו לוי התכשיט, ועתה תובע שמעון מלוי השאר, וראובן תובע משמעון הכל, והשיב שהתכשיט חוזר לבעלים, ושמעון מחזיר ללוי מה שקיבל ממנו, שלא התפשרו ולא מחל אלא משום שלא נמצאה

הראשון^{מב}, ואם רגיל הבעלים להפקיד אצלו, יש אומרים שנחלקו הפוסקים אם חייב הראשון לשלם כשאין לשני^{מג}, ואם יודע המפקיד שאין דרך הראשון

השני, וגם במחנ"א מצדד לומר כן, והביא דעת ההג"א (סוף פ"ק דגיטין) שסובר שיכול לומר לו לאו בע"ד ידידי את (וכתב המהרש"ם במשמרת שלום (סימן קפה אות ג) שיכול המוחזק לומר קים לי), והמחנ"א מסיק שדעת רוב הפוסקים שהמפקיד יכול לתבוע את השני, משום שהראשון עושה בשליחות בעה"ב (כמו שכתבו הראשונים בהך דשוכר פרה מחבירו והשאלה לאחר), ועפ"י מסתפק כשהשומר הראשון הוא עכו"ם שאינו בר שליחות וגם אינו בדיני שומרים, אם שייך טעם זה, והמחנ"א מצדד לומר שה"ה שיכול להשביעו אע"פ דלא שייך דין שעבודא דר"נ, אבל לסברת הנה"מ אינו יכול להשביעו, ועי' דברי משפט (סק"ח).

ובשו"ע (סימן קעו סעיף מט) כתב, סוס שהיה ממושכן לראובן ושמעון והפקידוהו ביד עכו"ם לשמרו, ואמר שמעון לעכו"ם שישאלהו ללוי, ונגזל ממנו, אם רצה ראובן גובה משמעון ואם רוצה גובה מלוי, ע"כ, והוא מדברי התשובות מיימוני (ספר נזיקין סימן יא) בשם ר"ת, ובטעם חיובו של שמעון כתב שהוא מדין מזיק שעבודו של חבירו וכרשב"ג, ובטעם חיובו של לוי כתב שאפילו במציאה דעלמא אם הכישה נתחייב בה, וכל הלוקח של ישראל מיד עכו"ם כאילו לוקח מיד הישראל עצמו וכו', והכי אמרינן בפ' המפקיד (ב"מ דף לה ע"ב) דל אנת ודל שבועתך ואנא משתעי דינא בהדי ישראל, ע"כ. ונראה שהוקשה לו בטעם חיובו של לוי כלפי ראובן, שהרי לא קיבל ממנו שמירה, וע"ז כתב שכל הלוקח חפץ מיד עכו"ם מתחייב בשמירה כדין שומר אבידה לבעלים, אלא שלפ"י למה הוצרך לטעם דל אנת וכו'. ויש לעיין למה לא הזכירו האחרונים הלכה זו, דמשמע שבכל אופן דין הבעלים גם עם השני ואפילו כשקיבלו מיד עכו"ם, וביותר

ז"ע ממה שהביא במחנ"א (שם) מדברי התוס' (בפ' איזהו נשך) בשם ר"ת שאם קיבלו מיד עכו"ם הרי הוא מסולק מן הבעלים. ובה"ח דסימן קעו כתב הנה"מ (שם ס"ק סא) שחיובו של שמעון הוא מדין שליחות יד, ואפילו ע"י שליח עכו"ם יש משום שליחות יד, ועפ"י כתב לחלק דדוקא באופן זה שהשאלו ללוי להשתמש, ואפילו יתברר שנאנס ביד השני חייב שמעון, משא"כ אם צוה לעכו"ם להפקידו ביד לוי, אין בו משום שליחות יד אלא משום שומר שמסר לשומר, ואם יתברר שנאנס אצל לוי פטור שמעון (ופשוט דכ"ש דלוי פטור באונסין), וצ"ל דמה שהוצרך ר"ת לחייב את שמעון מדין מזיק שעבודו, היינו בנדון ידידיה שהסוס היה ממושכן בידם, אבל כשהחפץ היה של שני שותפין, פשוט שחייב מדין שליחות יד, ועי' קצה"ח (סימן שפ"ח סק"ג) שכתב בהלכה זו שמדין מזיק שעבודו אינו אלא גרמי, ועי' עוד בפת"ח (ח"ו) דיני נזיקין (פרק ג הערה נה).

מב. כשאינו רגיל להפקיד אצלו חייב הראשון לכו"ע, שהרי גם הוא פשע כשמסר לשני. מג. בסמ"ע (סימן עב ס"ק צו) כתב שאפילו לדעת הפוסקים בבעל שמסר לאשתו וב"ב ואין להם לשלם (עי' לעיל סעיף ד), באדם אחר אע"פ שרגיל להפקיד אצלו מיקרי פשיעה לענין זה וחייב הראשון לכו"ע, אבל הש"ך (שם ס"ק קלד) כתב בשם הרש"ל להיפך, שאפילו לדעת המחייבים באשתו, ברגיל להפקיד אצלו פטור, ומסקנת הש"ך שכמחלוקת בזה מחלוקת בזה, ובחידושי רעק"א (סימן רצא לש"ך ס"ק לב) משמע שסובר עיקר לדינא כהסמ"ע, ובנה"מ (סימן קכה סק"ד) נראה שסתם כדעת הש"ך, וכ"כ בקצה"ח (סימן רצג סק"ג), וכתב הנה"מ (סימן רצא סוף ס"ק כד) שאפילו מסר לעני פטור לדעת הפוסקים, כיון

ובשו"ע (סימן קעו סעיף מט) כתב, סוס שהיה ממושכן לראובן ושמעון והפקידוהו ביד עכו"ם לשמרו, ואמר שמעון לעכו"ם שישאלהו ללוי, ונגזל ממנו, אם רצה ראובן גובה משמעון ואם רוצה גובה מלוי, ע"כ, והוא מדברי התשובות מיימוני (ספר נזיקין סימן יא) בשם ר"ת, ובטעם חיובו של שמעון כתב שהוא מדין מזיק שעבודו של חבירו וכרשב"ג, ובטעם חיובו של לוי כתב שאפילו במציאה דעלמא אם הכישה נתחייב בה, וכל הלוקח של ישראל מיד עכו"ם כאילו לוקח מיד הישראל עצמו וכו', והכי אמרינן בפ' המפקיד (ב"מ דף לה ע"ב) דל אנת ודל שבועתך ואנא משתעי דינא בהדי ישראל, ע"כ. ונראה שהוקשה לו בטעם חיובו של לוי כלפי ראובן, שהרי לא קיבל ממנו שמירה, וע"ז כתב שכל הלוקח חפץ מיד עכו"ם מתחייב בשמירה כדין שומר אבידה לבעלים, אלא שלפ"י למה הוצרך לטעם דל אנת וכו'. ויש לעיין למה לא הזכירו האחרונים הלכה זו, דמשמע שבכל אופן דין הבעלים גם עם השני ואפילו כשקיבלו מיד עכו"ם, וביותר